

Rakentamistapaohje

Seurakuntakeskuksen alue

Asemakaava 706

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ Heinola

Rakentamistapaohje

Tämä asiakirja täydentää Seurakuntakeskuksen asemakaavaa (706). Rakentamistapaohjetta tulee noudattaa rakennusluvan saamiseksi, koska ohje on sidottu asemakaavaan kaavamääräyksellä. Ohjeessa annetaan neuvoja rakennuksien korjaajille, alueen uudisrakennusten suunnittelijoille sekä rakennusluvan hakijoille. Rakentamistapaohje toimii kaupungin rakennusvalvonnan apuna rakentamisen ohjauksessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 117§ edellyttää rakennuksen soveltuvan rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttävän kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset. Tämä rakennustapaohje selvittää niitä vaatimuksia, joita rakentamista koskevat säännökset ja määräykset valtakunnallisesti merkittävälle kulttuuriympäristölle ja sen lähialueelle asettavat.

Kun arvioidaan rakennuksen sopeutumista ympäristöönsä, voidaan tarkastella seuraavia piirteitä:

- Sijainti tontilla ja korkeusasema
- Rakennuksen korkeus ja mitat
- Kattotyyppi, katon korkeus, kattokulma, katon suunta, räystäät ja katemateriaali
- Julkisivun materiaali ja sommittelutapa
- Väritys
- Ikkuna-aukotuksen koko ja suunta, aukkojen määrä ja ikkunan detaljit
- Julkisivua täydentävät osat

1. Kirkkokorttelin ja Harjukadun alueen arvot ja ominaispiirteet

Kirkkokortteli on valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä.

Heinolan kaupunkiseurakunnan kirkko 1800-luvun alusta sekä tapuli, Kirkkopuisto ja pappila muodostavat hyvin säilyneen julkisen rakentamisen korttelin 1770-luvulla hallintokeskukseksi perustetussa Heinolassa. Kirkkoa ja tapulia ympäröivä puisto on perustettu 1852. Kirkkopuistossa sijaitsevat myös Kanttorila, Pikkupappila ja seurakuntakeskus. Kokonaisuus käsittää rakennukset kirkon ja työntekijöiden tarpeisiin ja siten ilmentää seurakunnan tarpeita ja toimintaa. Kirkkokorttelin ominaispiirteitä ovat rakennuksen sijoittelu kaikille avoimeen puistoon. Ympäristön väljyys ja vehreys sekä puurakentaminen. Rakentamiseen tuli uusia materiaaleja seurakuntakeskuksen rakentamisen myötä. Kaupunkikuvallisina aksentteina toimii tapuli ja akseli vesitornille.

Harjukadun asuinkorttelit rajautuvat itäpuolelta toiseen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön Harjupuistoon. Harjupuisto on 1800-luvulla perustettuna yleisenä puistona yksi maamme vanhaisimmista kaupunkipuistoista. Harjukadulla on asuinrakennuksia kahdelta vuosisadalta 1800- ja 1900-luvulta, ja näistä jälkimmäisen seitsemältä eri vuosikymmeneltä, 1920 – 80-luvuilta. Kerroksisuus tekee koko alueesta arvokkaan.

Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, Heinolan kirkkokortteli ja vanha hautausmaa sekä Harjupuisto.

Kirkkorinne on kaupunkikuvallisesti tärkeä katu yhdessä Kirkkokadun kanssa. Kirkkokadun alkupää on Maaherranpuiston luona ja päätepisteensä idässä on harjun laella vesitorni. Kirkkorinne kahden puiston yhdyskäytävänä tekee kadusta asuntokatua julkisemman tilan, mikä lisää sen kaupunkikuvallista merkittävyyttä.

2. Yleiset ohjeet

Rakennusperinnön suojelemisessa on tarkoitus turvata rakennetun kulttuuriympäristön ajallinen ja alueellinen monimuotoisuus, vaalia sen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää sen kulttuurisesti kestävä hoitoa ja käyttöä. Jokainen vanha talo on yksilöllinen, ja sen erityispiirteet tekevät siitä aidon ja säilyttämisen arvoisen. Muutokset on tärkeä tehdä harkiten ja ympäristön alkuperäisiin piirteisiin sopien - myös yksityiskohdat huomioiden. Uudisrakentamisessa tulee suosia selkeitä, konstailemattomia rakennuksia, jotka jättävät kirkolliset rakennukset miljöötä hallitseviksi. Uudisrakennuksia suunniteltaessa on tärkeää pohtia, millaisen lisän rakennus ja sen piha ympäristöön tuovat.

3. Asemakaavalla suojeltavat rakennukset

Kaupunkiseurakunnan kirkko

- Valmistunut 1811
- Suunnittelija: ei tietoa
- Heinolan seurakunnan omistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä srk-1:

Kirkkolain 14 luvun 5§:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus.
Suojelumääräykset ovat kirkkolain nojalla annetussa suojelupäätöksessä.
Korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä Museoviranomaisen lausunto.

Tapuli

- Valmistunut 1843
- Suunnittelija: arkkitehti C. L. Engel
- Heinolan seurakunnan omistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä srk-1:

Kirkkolain 14 luvun 5§:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus.
Suojelumääräykset ovat kirkkolain nojalla annetussa suojelupäätöksessä.
Korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä Museoviranomaisen lausunto.

Vanha pappila

- Valmistunut 1902
- Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Wredem & Gripenberg
- Heinolan seurakunnan omistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä sr-1:

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus.

Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita ja rakennusosia ja arvokkaita sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.
Korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä Museoviranomaisen lausunto.

1. Karjalaan jääneiden vainajien muistopatsas, 1954, Taiteilija Veikko Leppänen.

Pikkupappila

- Valmistunut 1948
- Suunnittelija: Arkkitehti Paavo Riihimäki
- Heinolan seurakunnan omistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä sr-2:

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen julkisivuja ja vesikattoa. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä.

Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä tämän tavoitteen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään.

Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus ja -muutostöistä on pyydettyä Museoviranomaisen lausunto.

Ulkorakennus

- Valmistunut 1940 -luvun lopulla
- Suunnittelija: ei tietoa
- Heinolan seurakunnan omistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä sr-2:

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen julkisivuja ja vesikattoa. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä.

Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä tämän tavoitteen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään.

Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus ja -muutostöistä on pyydettyä Museoviranomaisen lausunto.

Kanttorila

- Valmistunut 1929 Rullatehtaan johtajan asunnoksi
- Suunnittelija: ei tietoa
- yksityisomistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä sr-1:

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus.

Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita ja rakennusosia ja arvokkaita sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.

Korjaus- ja muutostöistä on pyydettyä Museoviranomaisen lausunto.

Asuinrakennus

- Valmistunut 1936
- Suunnittelija: ei tietoa, ehkä J. Wesanen
- yksityisomistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä sr-2:

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen julkisivuja ja vesikattoa. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä.

Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä tämän tavoitteen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään.

Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus ja -muutostöistä on pyydettävä Museoviranomaisen lausunto.

Asuinrakennus

- Valmistunut 1800-luku
- Suunnittelija: ei tietoa
- yksityisomistuksessa

Kaavaratkaisussa kaavamerkintä sr-2:

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen julkisivuja ja vesikattoa. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä.

Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä tämän tavoitteen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään.

Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus ja -muutostöistä on pyydettävä Museoviranomaisen lausunto.

3. Vanhojen rakennusten korjaamisesta

Harjukadun alueella on säilynyt sotia edeltävästä rakennuskannasta kirkollisten rakennusten lisäksi joitakin puisia kaupunkitaloja puoliavoimessa korttelirakenteessa. Rakennuskanta on kerroksellista ja myös modernit kerrostalot kaava-alueella ovat arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön osia. Kaikkia alueen rakennuksia ei ole kaavassa merkitty suojeltaviksi, mutta niiden korjaaminen purkamisen ja uudisrakentamisen sijasta on tärkeää alueen luonteen säilyttämiseksi.

Vanhojen rakennusten ja ympäristön säännöllisellä huollolla ja ylläpidolla on valtava merkitys rakennusten ja rakennusosien elinkaareen. Ajoissa tehdyt korjaukset ja pienet paikkaukset tulevat halvemmaksi. Korjauksia voidaan vaihteistaa ja tehdä pienemmissä osissa - esimerkiksi ikkunoiden kunnostamisen voi tehdä vähitelelen useamman vuoden jaksolle ulottuvana urakkana.

Suojeltujen rakennusten korjauksessa ja kunnossapidossa noudatetaan säilyttävän korjauksen periaatteita. Korjaaminen edellyttää tekijältään rakentamisajankohdalle tyypillisten työtapojen, yksityiskohtien ja materiaalien tuntemista. On tärkeää korjata vain se, mikä vaatii korjaamista, eikä uusia kaikkea varmuuden vuoksi. Vanhan rakennuksen arvo on muodon lisäksi alkuperäisessä materiaalissa.

Vanhat suojellut rakennukset eivät energia-
tehokkuudeltaan täytä kaikkia nykyvaatimuksia, mutta
siihen ei tule edes pyrkiä. Suojelurakennuksissa
energiatehokkuuteen liittyviä vaatimuksia ei sovelleta,
jos parannustoimet vaatisivat muutoksia rakennuksen
suojeltuihin piirteisiin - esimerkiksi julkisivuihin.
Monesti energiatehokkuutta voidaan kuitenkin
parantaa, kun keinot valitaan rakennuksen
kulttuurihistoriallisia ominaisuuksia kunnioittaen.
Energiankulutuksen vähentämisen lähtökohdaksi
suojelurakennuksessa sopii vanhojen rakenteiden
mahdollisimman hyvä hyödyntäminen ja huomioon
ottaminen, niin että pohditaan miten selvitä
vähimmillä muutoksilla, esimerkiksi tiivistämisellä
lisälämmöneristämisen sijaan. Vanha rakennus
on itsessään ekologinen valinta, sillä rakennus on
pitkäikäinen ja sitä on mahdollista korjata.

Rakennuksista on löydettävissä osia eri aikakausilta.
Tehdyt muutokset ovat osa rakennusta. Eri
rakennusvaiheet on arvotettava ja tämän pohjalta
päänettävä, mitä jätetään osaksi rakennusta ja mikä on
hyväksyttävää poistaa ja muuttaa.

Hyvä tietolähde vanhan korjaamiseen on Museovi-
raston korjauskortisto (www.nba.fi). Korjaamiseen voi
hakea avustusta Museovirastolta tai ELY-keskukselta.
Mikäli rakennuksissa on tehty julkisivuja muuttavia
korjauksia, on paikallaan tehdä palauttava korjaus

muutosten tullessa ajankohtaisiksi. Ennallistavien
toimenpiteiden tulee perustua vanhoihin valokuviin
tai muuhun tietoon rakennuksen aikaisemmasta
ulkoasusta tai rakennustavasta. Jotkut myöhemmin
tehdyt korjauksetkin voivat olla rakennusperinnön
kannalta arvokkaita kerrostumia.
Vanhaa taloa korjattaessa saa poiketa tästä
rakentamistapaohjeesta, mikäli noudatetaan raken-
nuksen tai piha-alueen alkuperäisiä ratkaisuja.

4. Rakennustapaohjeen määräykset

4.1. Suojeltavat rakennukset ja muut vanhat rakennukset

Suojelluissa rakennuksissa tulee säilyttää niiden ulkoasu ja mahdollisuuksien mukaan sisätilat tilajärjestelyineen.

Korjaussuunnittelua varten tarvitaan taustaselvityksiä, kuten rakennuksen ja rakennusosien kuntoarvioita, -tutkimuksia ja rakennuksen historiaan liittyviä selvityksiä. Selvityksien tulee olla rakennusluvan liitteenä, kun lupahakemus jätetään. Suojeltujen rakennusten korjaustoimenpiteiden suunnitteluun tarvitaan ammattitaitoinen, suojeltujen rakennusten korjaussuunnitteluun perehtynyt suunnittelija.

Mikäli suojelluissa rakennuksissa on aiemmin tehty niiden rakennushistoriallista arvoa heikentäviä korjauksia, tulee rakennukset kokonaisuus harkiten palauttaa entiselleen seuraavan korjauksen yhteydessä.

Jälleenrakennuskauden tai sitä uudempia taloja ei saa vanhentaa esimerkiksi vaihtamalla niihin sopimattomia rakennusosia.

8. Rakentamistapaohje Seurakuntakeskuksen alue Asemakaava 706

Ikkunoiden puitejaon tulee olla aidosti lasipintaa jakava, ei lasin päälle liitettävä erillinen ristikko. Suojelluissa asuinrakennuksissa tulee ikkunoiden karmien ja puitteiden olla puiset.

Maalattaessa tulee käyttää perinteisiä värejä ja maalityyppejä, kuten puupinnoilla pellavaöljymaalaa tai keittomaalia ja rappauspinoilla kalkkimaalia.

Katemateriaaliksi suositellaan savitiiltä, punaista tai mustaa betonitiiltä, saumattua peltikatetta tai mustaa sileäsaumaista huopaa tai kolmiorimahuopaa. Peltikatolle suositellaan jalkaränniä räystäskourun sijaan. Kerrostaloissa tulee säilyttää alkuperäiset värit sekä pintakäsittelytavat ja pintastruktuurit.

4.2. Uudet asuinrakennukset ja laajennukset

Asuinrakennusten tulee olla muodoltaan selkeitä. Erillisiä erkereitä ei sallita vaan halutut rungon porrastukset on toteutettava koko rakennuksen korkeudelta. Porrastuksen kohdalle ei saa sijoittaa parvekettä tai muuta rakennetta, joka tekee rakennuksen massan jäsentelyn sekavaksi. Parvekkeiden tulee olla rakennuksen rungosta kannateltuja.

Rakennuksessa kiinni olevan autotallin kattoa voi hyödyntää terassinä.

Julkisivumateriaaleina voidaan käyttää vaaka- tai pystysuuntaista laudoitusta. Laudoituksen suunnan

Ideakuvia uudisrakennusten julkisivujen ilmeestä:
As Oy Helsingin konstaapeli Spaak (Avarrus arkkitehdit)
Villa Valkea (Avarrus arkkitehdit)
As Oy Tuomarinkulma (Arkkitehdit Rudanko+Kankkunen)

9. Rakentamistapaohje
Seurakuntakeskuksen alue
Asemakaava 706

tulee olla sama koko rakennuksen osalla eikä siihen saa liittyä pintaa katkaisevia listoja. Hirsirunkoisten rakennusten tulee olla lyhytnurkkaisia ja lautaverhoiltuja.

Sokkelin tulee olla luonnonkiveä, rapattua harkkoa tai puhtaaksi valettua betonia. Kiviverhoiltua sokkeliä ei hyväksytä. Rinneratkaisuissa lautaverhouksen tulee rinteessä seurata sen kaltevuutta ja rinteiden alapuolella ulottua lähelle maantasoa. Koko kerroksen korkuista sokkeliä ei hyväksytä.

Ikkunoiden tulee olla yksiaukkoisia tai ikkunajakoja tulee olla pystysuuntaisia. Pieniruutuisia ikkunoita tai ikkunoiden päälle lisättäviä erillisiä, listoilla tehtäviä ruudukkoita ei hyväksytä. Pusia ikkunoiden karmi- ja puitejakoja tulee suosia myös uudisrakentamisessa. Rakennusten tulee olla harjakattoisia. Ullakkokerroksen kattoikkunoiden ja kattolyhtyjen tulee olla kooltaan pieniä ja kattolyhtyjen mielellään kattomuodoltaan katon lämpöä suuntaisia.

Asuinrakennuksen, jonka kerrosluku on I, Iu $\frac{1}{2}$ tai IIu $\frac{1}{2}$, kattokaltevuuden tulee olla 1:1,5-1:2. Asuinrakennuksen, jonka kerrosluku on II kattokaltevuuden tulee olla 1:2,5 -1:4. Yli III-kerroksisten kerrostalojen katto voi olla myös tasakatto. Kattomateriaalina voidaan käyttää savitiiltä, mustaa tai punaista betonitiiltä mustaksi maalattavaa konesaumapeltiä tai sileää huopaa. Tiilikuvioitua profiilipeltiä tai palahuopaa ei hyväksytä. Räystäiden alapintoja ei saa laudoittaa umpinaisiksi.

Kirkkokortteli on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) ja Heinolan kansallista kaupunkipuistoa. Edellisten määräysten lisäksi kortteliä 13 koskevat seuraavat määräykset: Katolle tulevat IV-päätelaitteet tulee koota yhteen yhtenäiseen koteloon katon harjalle. Parvekkeet tulee kattaa ja katot liittää osaksi päärungon vesikattoa. Parvekkeet tulee toteuttaa osittain sisäänvedettyinä. Parvekkeilla ja sisääntulokatoksilla saa ylittää rakennusalueen rajan 1,4 metrillä.

4.3. Uudet talousrakennukset

Uusien talousrakennusten tulee olla massoitteeltaan yksinkertaisia ja pitkänomaisia. Pieniin alle 30 m² talousrakennuksiin voi tehdä pulpettikaton, jos rakennuksen runkosyvyys on alle 4,5 m.

Talousrakennuksen räystäskorkeus saa olla enintään 3,5 metriä maanpinnasta. Rinnetontille maastoon sovittaminen ja siitä seuraava räystään ja seinän leikkauspisteen korkeus maanpinnasta tulee tutkia tapauskohtaisesti. Talousrakennus ei näissäkään tapauksissa saa olla yksikerroksista päärakennusta korkeampi.

Talousrakennusten räystäiden tulee olla avonaisia. Seinäpintojen on oltava umpinaisia ja laudoitettuja. Laidoitus tehdään peiterimalaidoituksena tai sileänä laidoituksena.

Sokkelin tulee olla luonnonkiveä, rapattua harkkoa tai puhtaaksi valettua betonia. Kiviverhoiltua sokkeliä ei hyväksytä.

Kattomateriaalina voi käyttää mustaa, sileää huopaa, kolmiorimahuopaa tai konesaumattua peltiä. Jos päärakennuksen katemateriaalina on kattotiili, voidaan sitä käyttää myös talousrakennuksessa. Myös viherkatto on sallittu.

Myös pienten rakennusten, kuten leikkimökkien, kasvihuoneiden tai katosten osalta on huomioitava materiaalien soveltuvuus ympäristöön.

4.4. Piha-alueet

Maan pinnan korkeutta ei saa muokata kahta metriä kauempana rakennuksesta. Perustusta varten mahdollisesti tehtävä soratäyttö tulee maisemoida, eikä se saa muodostaa luonnottoman näköistä patjaa rakennuksen alle. Kaltevilla tonteilla saa maastoa pengertää korkeintaan 80 cm korkeilla tukimuureilla. Suuria maanpinnan muotojen muutoksia on kuitenkin syytä välttää.

Uudet tai uudistettavat aidat tulee rakentaa luonnonkivestä tai puusta. Aita voi olla umpinainen tai kevyempi säleaita. Rinteessä aidan tulee kulkea perinteiseen tapaan rinteeseen suuntaisesti, ei porrastuen. Umpinaisen lauta-aidan korkeus on suositeltavaa olla 1,4 m maasta mitattuna, säleaita voi olla matalampi. Istutettavia pensasaitoja voi käyttää. Pensasaidan voi myös yhdistää puuaitaan, siten, että pensasaita istutetaan pihan puolelle. Pensasaidoissa tulee suosia vanhoja puutarhakasveja. Mikäli verkkoai-

ta on lemmikkieläinten takia tarpeellinen, se tulee tehdä puuaidan tai pensasaidan pariin pihan puolelle. Aita tai istutukset eivät saa aiheuttaa näkyvästi risteytysalueelle.

Pensasaitoihin sopivia lajeja ovat esimerkiksi piha-, puisto- ja unkarinsyreeni, juhannusrusu, mökinrusu, suviruusu, papulanrusu, neidonrusu, neuvoksenrusu, pihajasmike, lumimarja, siperianhernepensas, viitapihlaja-angervo ja aitaorapihlaja. Tuijien, vuorimäntyjen, terijoensalavien tai muiden muodoltaan ja väriltään perinteisestä kaupunkiympäristöstä poikkeavien kasvilajien käyttö ei ole suositeltavaa. RKY-alueella uusien rakennusten pihat tulee suunnitella ja istuttaa siten, että ne liittyvät osaksi kirkkopuistoa. Asemakaavassa säilytettäväksi osoitettava piha-alueen osaa tulee hoitaa siten, että sen luonne säilyy nykyisellään. Huonokuntoisia puita voi poistaa siten, että tarpeen mukaan tilalle istutetaan uusia puita.

Terasseja ei saa rakentaa siten, että niiden pinta kohoaa pihamaan yläpuolelle. Talojen kylkiin rakennettavia terasseja ei saa rakentaa. Sora, mukulakivet, puupöllit tai liuskekivi sopivat parhaiten pinnoitteiksi pihakäytävälle ja oleskelupaikoille. RKY-alueella betonikiveys ei ole hyväksyttävä pihapinnoite.

Pihojen ulkovalaistus on perinteisesti tehty rakennusten seiiniin kiinnitettävillä valaisimilla. Valaisimet ovat osa rakennuksen julkisivua ja niiden tulee sopia rakennuksen mittasuhteisiin. Erilliset pihavalaisimet tai kirkkaat valonheittäjät yksityispihoilla soveltuvat huonosti alueelle. Valaistuksen tulee olla alaspäin suuntautuvaa ja häikäisemätöntä. Kirkkopuistossa käytetään puistovalaisimia.

Tonteilla tulee pyrkiä puuston säilyttämiseen. Säilytettävät puut tulee suojata rakentamisen ajaksi mahdollisimman hyvin. Rakennusta ja pihajärjestelyjä suunniteltaessa ja rakennettaessa tulee huomioida, etteivät puut pidä juuristoalueelle kasatusta täyttömaasta.

Autopaikat tulee toteuttaa tonteille. RKY-alueella autopaikkojen pinnoitteeksi suositellaan soraa tai kivituhkaa asfaltin sijaan. Betonikiveyksiä ei sallita. Myös muilla tonteilla suositellaan pysäköintipaikkojen pinnoitteissa käyttämään vettä läpäiseviä pinnoitteita. Pihojen istutusten suunnittelussa ja hoidossa tulee huomioida niiden merkitys ekologisina käytävinä. Kaavassa istutettavaksi alueen osaksi osoitetun alueen lisäksi pihan pinta-alasta 30% tulee olla vettä läpäisevää pintamateriaalia.

4.5. Kirkkopuisto

Kirkkokorttelin puusto on iäkästä, ja kasvillisuuden uusimissuunnitelma olisi tarpeen laatia. Kellotapulin näkyvyyttä kaupunkikuvassa parannetaan karsimalla puustoa sen ympäriltä.

Kirkkopuiston läpi kulkevaa näkymäakselia avataan. Kirkkopuiston ja hautausmaan välistä reittiä vahvistetaan huolehtimalla siitä, että reitti on vihreä. Katuvihreä ei saa kuitenkaan peittää veistornin näkyvyyttä.

11. Rakentamistapaohje Seurakuntakeskuksen alue Asemakaava 706

Näkymä Heinolan hautausmaan portille Paimenkallion suunnalta 2021.

Kaavioon on korostettu Kirkkopuiston ja Hautausmaan vanhan osan potentiaaliset näkymät sinisellä nuolella. Katkoviivanuolella on merkitty kehitettävä näkymä kirkolta vesitornille. Sinisellä katkoviivalla on korostettu tapuli, joka on potentiaalinen maamerkki.

Näkymä Kirkkopuistosta vesitornille 2021.

